

Трибуна українського слова
на міжнародній арені

Адреса
Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
Тел. УНГ: HEnderson 4-1016

НОВА ЕКСПЛЮЗІЯ ВОДНЕВОЇ БОМБИ

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс повідомив, що 26 березня ц. р. вивчено дві бомби в цій серії водневу бомбу на острові Маршалла на Тихому океані. В цьому повідомленні наведено і такі дані: «Щоб належно приготуватися до цієї експлозії, летунські сили Флоту і Летунства мали завдання докладно перевірити терен, також і при допомозі радару. Не заважаючи жадно-го корабля. В цих експлозіях здобуто дуже важкі інформації для оборони країни». Це була вже третя експлозія водневої бомби взагалі, а друга цього року. 1 березня відбулася перша експлозія в теперішній серії дослідів, і під час неї були пошкоджені особі і американські залози, а також японські рибалки, бо науковці не передбачили, як далеко сягатиме промінь вогню від цієї водневої експлозії. Тепер команда перевіряла терен в проміні 450 миль, і не було жадних випадків, щоб промінь вогню поширювався до такої відстані. Твердять, що цю водневу бомбу скинено з лі-

ВОЯКИ ІЗРАЇЛЮ ВБИЛИ 10 АРАБІВ НА ТЕРЕНІ ЙОРДАНІЇ

Єрусалим. — Йорданія оголосила у мішаний військовий комісії Об'єднаних Націй для береження перемир'я — скаргу проти Ізраїлю, що опанувала ізраїльська частина перейшла в повному озброєнні кордон Йорданії і заatakувала оселю Нагалін. Вбито 10 арабів і ранено 16, поки з відсічю наслідів відділ Арабського Легіону і прогнав нацистських з території Йорданії. Між убитими арабами є 6 місцевих поліцейських, 3 арабських легіонерів і 1 жінка. Втрачені жидівські поклади не подано. При цій нагоді часини пригадують три найближчі прикордонні стрілянини між Ізраїлем і Йорданією за останнього пів року: 14 жовтня м.и. року озброєний відділ ізраїльських поселен-

ДОЛЛЕС ПРО ЗАГРОЗУ КОМУНІЗМУ В АЗІЇ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВИГЛОСИВ ВЕЛИКУ ПРОМОВУ ПРО ІНДО-КИТАЙ І ПОЛІТИКУ ЗДА ЗАКЛЮЧАЮЧИ ДО ЄДНОСТІ В БОРОТБІ ПРОТИ КОМУНІЗМУ. ПЕРЕСТЕРІГАС, ЩО КОМУНО-КИТАЙСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ В ІНДО-КИТАЙ ПОШИРИТЬ ВІЙНУ.

Державний секретар Джон Фостер Доллес в розмові з президентом Айсенгавером, з яким він устійнив текст своєї промови про комуністичну загрозу в Азії.

Запалювання комуністів над Індо-Китаєм і Південною Східною Азією було б, похмурою небезпечкою для всієї вільної спільноти народів. — заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес у великій промові, що вийшла в понеділок ввечері на бенкеті Заможного Пресового Клубу Америки в Вальдорф Асторія у Нью Йорку. Текст промови був раніше обміркований з президентом Айсенгавером і ним затверджений. Державний секретар підкреслює, що раз і розинув думки, що їх висловив у промові з 12 січня ц. р., що всяка дальша агресія веде до акції, що буде поведена на такому місці, де влібере вільний світ, і що користі з агресії будуть менші, як втрати з її наслідків. Найважливіше місце в цій останній промові Доллеса було таке: «З'єднані Держави відчувують, що до такої можливої (запалювання комуністів у Південно-Східній Азії) не можна бездібно допустити, але, що треба її протиставити об'єднаною акцією. Це може бути поважним ризиком. Але такий ризик був би ще багатіший, як той, що ми його мали б за недовгих кількох років пізніше, якщо ми не відважились би йти на нього тепер. Часом є необхідність взяти на себе ризик, щоб здобути мир, так само, як необхідно на війні заризикувати, щоб здобути перемогу. Шанси ми-роу з здебільша більші, коли сказати згорі агресорів, щоб ми знав, куди може завести його агресія». При цій нагоді державний секретар оскаржив знову комуністичний Китай у постійній агресивній постані, яка виявляється однакою на терені Кореї, що й Індо-Китаю. Доллес заявив, що командування військами Об'єднаних Націй в Кореї стверджує 40 різних випадків порушення комуністами постанов про перемир'я. В Індо-Китаї «постійно збільшується» до-лив військових достав комуністичним партизанам з Червоного Китаю: той військовий вивід і зброя є фабриковані в Чехословаччині й транспортовані через СРСР і комуністичний Китай. 2,000 комуністичних китайців з керівних становищах в комуністично-партизанському русі в Індо-Китаї; у штабі, в дивізійних командах; в службі сигналізації, при артилерії і в транспортній службі. — Доллес потвердив, що ЗДА рішені не визнати комуністичного режиму в Китаї, ані не допустити його до Об'єднаних Націй. Він заявив, що З'єднані Держави не підуть на ніякі поважніші концесії Комуністичному Китаю в заміну «за обіцянки чимної поведінки в майбутньому». Державний секретар нап'янував теж со-ветські «ганебні маневри перешкодити порозумінню між Францією і Німеччиною», під час коли вони саї, Совіти, затримують надати свої війська в Східній Німеччині й Австрії. На бенкеті, де Дж. Ф. Доллес виступав ту про-мову, були присутні поверх 1,000 осіб.

Конгрес прийняв закон про зменшення податків від продажу на 999 мільйонів

Вашингтон. — Спільна Ко-місія Сенату і Палати Репре-зентантів погодилася на то-му, щоб податки від про-дажу вже цього року від 1 квітня зменшити на 999,000,000 доларів. Ця сума на 87,000,000 доларів вища від тієї суми, яка була прийнята Палатою Репрезентантів, і на 20,000,000 доларів менша від суми, що в був прийняв Се-

Шікаго — перша ціль для росіян, — каже Будворт

Шікаго, Іл. — Директор Цивільної Оборони Іллі-нойського сейту, Роберт Будворт заявив, що Шікаго буде першою ціллю для росіян, коли б почалася нова війна. Він це сказав після повороту з Вашингтону, де брав участь у дводенній кон-ференції директорів 42 про-мислових округів, наражених на вороже бомбардування. На цій конференції промов-ляли урядові департаменти оборони, приготувавши при-сутніх до крайових вправ в протиповітряній обороні, при-значених на 14 і 15 червня цього року. «Протиповітря-ні сховища в Шікаго — сказав Будворт — гірші від найгір-ших». Це відноситься голов-ним чином до підземок, які вдаються за добрі сховища, а тим часом «виснаження ато-мового проміньовання» спри-чиняє те, що всі, хто спро-бують би сховатися в підзе-мках, подушається. «При тих знаннях, які ми маємо, казав Будворт, було б жорстоко дозволити публіці думати що вона знайде захист в цих сховищах». Але директор Ци-вільної Оборони Шікаго Ан-тоні Дж. Мюллені твердить зовсім протилежне і рекомен-дує населенню шукати охо-рони від бомб в підземних сховищах, бо міська упра-ва не просікує евакуації меш-канців на випадок атомової атаки.

Президент висловлює признання оборонцям Індо-Китаю

Президент Айсенгавер ви-слав телеграми до президе-нта Франції Рене Коті й голови автономної індо-китайської країни В'єтнаму, Бао Даї, з висловом найглибшого при-знання для оборонців фран-цузької фортеці Дієнбієфу у північно-західному куті Ін-до-Китаю, що є предметом найважливіших атак комуні-стичних партизанів. «Разом з цим висловом своїх вітальних слів президент у своїй де-кларації — вітаю хоробрість і в-дєржливості командувача і в-дєржливості Дієнбієфу, що боро-ються його від ворога». «Я був вдячний, закінчив свою де-

Альянти змінюють торговельну політику у відношенні до червоних

Лондон. — Уповноважені представники ЗДА, Англії й Франції переїздили в Лондон конференцію, на якій устій-нено нові напрямки торгове-льної політики у відношенні до комуністичних держав. — Підано докладному перегля-дові дотеперішній список за-боронених для експорту то-варів і допущено багато нових товарів до експорту. Однак водночас рішено загострити

Число безробітних у Нью Йорку пропорційно нижче, як у цілій країні

Нью Йорк, Н. Й. — Число безробітних у Нью Йорку від-носно далеко нижче, як в і-ших великих промислових центрах країни. В порівнянні з минулим роком число без-робітних у Нью Йорку зросло на 40-50 відсотків, а в цілій країні воно в деяких місцях майже подвоїлося. Тепер чи-сло безробітних нижче на 15 відсотків в порівнянні з най-вищим числом, яке було у грудні минулого року. Нью-Йоркська Метрополія не мо-же бути багатством країнової економіки, бо тут в порівнян-ні з Детройтом, Вокфордом, Пітсбургом або Шікаго па-нує велика різниця в проми-словій. Коли в інших цен-трах промисловість зростає

Ньюйоркські вантаники демонструють у Вашингтоні

Нью Йорк, Н. Й. — Віль-ні 1,000 ньюйоркських пор-тових вантаників прибули до Вашингтону, щоб своєю правдивістю боронити свої права. Ці вантаники є чле-нами робітничої спілки ТОВА-риства Міжнародних Вантани-ків, яку минулого року по-збавили членства Американ-ська Федерація Праці за те,

СССР хоче похвалити торгівлю з Заходом

Об'єднані Нації. — Андрей Вишинський, постійний деле-гат СРСР в Об'єднаних На-ціях, зажадав поставити на денний порядок і обговорити, як одну з найперших точок, праву усунення труднощів у міжнародній торгівлі. Цією справою має зайнятися Еко-номічна й Соціальна Рада ОН, у вівторок 9 березня від-

Президент Єгипту Нагіб змінив і „хоче вмерти“

Каїро. — Президент і пре-м'єр Єгипту генерал Могом-мед Нагіб, відправивши на лєтовіще короля Арабії Са-да, що був з відвідинами в Єгипті, раптом занедужав і змінив, прошепотівши тільки, „хочу вмерти“. Лікар привер-нув його до притомності і ген. Нагіб відвезли до його па-лати. Коли йому стало трохи ліпше, почалася негально спільна конференція ради мі-ністрів і революційної ради у зв'язку з надзвичайно заплу-танною ситуацією в Єгипті на тлі внутрішніх суперечок між

Променями Рентгена вилікували пістряка на очній повіці

Шікаго. — Два лікарі, Міл-форд Д. Шулц з Массачу-сетського Генерального Шпи-тально і Чарлз Дж. Стетсон із Інґелвуду в Нью Джерсі, за-явили, що їм вдалося виліку-вати пістряка на повіці — це єдиний нарост в околиці ока, вразливий на промені Рент-гена. Інші нарости, які вини-кають коло ока — найкраще лікувати оперативним шля-хом.

КОНЦЕРТ ХРИСТІ ЧВАРТАЦЬКОЇ В НЬЮ ЙОРКУ

Перший концертний виступ 17-літньої української пі-яністки, Христі Чвартацької, який відбувся минулої неділі в Карнегі Гол, можна вважати повним успі-хом, як судити по критичних завагах ньюйоркської преси, що брала під увагу, як зна-ня і техніку, так і моло-дість дебютантки. «Нью Йорк Таймс» пише, між іншим, та-ке: «Гра панни Чвартацької має кілька добрих прикмет. Найважливішою з них є те, що все, що вона грає, є для неї багатозначне. В неї є й темперамент, як і потаг до поетичної, романтичної музи-ки. Потрібно їй ще більша технічна вправа, щоб вона могла грати скорі пасажі з більшою точністю, а м'які — з більшою ясністю. З надба-вими цієї майстерності варт буде її послухати, бо вона музикальна та інтелектуаль-на. Мало в її молодечій віку грає з такою палкою, особистою

Олексу Кириченка „переобрано“ першим секретарем КП УССР

Москва. — Олексу Кири-ченка, „переобрано“ першим секретарем Цент-рального Комітету Комуні-стичної Партії України. — по-відомляє офіційна советська пресова агенція ТАСС. Водно-час у Москві першим секре-тарем обласної організації ко-муністичної партії на Москву — вибрано Івана В. Каніпа-нова, на місце Ніколая Міхай-

В СВІТІ

- 18 англійських видавців і редакторів поїдуть цього тижня до Москви, віддаючи по до-розі Прагу і Варшаву. Ці ре-дактори належать до групи 37 осіб, які поїдуть до Євро-пи, Советська амбасада в Пари-жі за годину перед їх від'їздом повідомила керівника цієї гру-пи, що советський уряд дає всім їм візу.
- Королева Інгрід, дружина данського короля Фредрика, скінчила 44 рік життя. З тієї на-годи корольська гвардія з му-зикою парадувала по вулицях Копенгагена, а маси народу ві-тали корольську пару і її три малі доньки, що з'явилися на балконі корольського палацу.
- В Англії арештовано 32-літнього Петра Артона, з похо-дження чеха, який у 1941 році отримав візу на Англію і там до-ступився кількох відзначень, як п'яний в англійському воєнному летунстві, а потім займався закордонною торгівлею. Його арештовано саме в той день, коли він мав одружитися з 33-літньою чешкою: її арештовано також — під закидом шпигунст-ва на користь комуністичної Чехії.
- Земля розступилася в селі Зеніан в Ірані, за 40 миль від Тегерану, після сильного зем-летрусу. Коло 200 домів зникло у гігантському провалі, але земля розступилася так помалу, що всі 840 мешканців села встигли врятуватися втечею.
- 286 старшин і воїнів з ес-панської „Влакитної Дивізії“, що боролася по стороні Гітлера у другій світовій війні, прибули грецьким кораблем „Семіраміс“ з Одеси до Істанбулу, по доро-зі до Еспанії. Вони були випу-щені як на волю після 8-літнього підтримування в таборах невольничої праці. Вони твер-дять, що ще який 200 еспанців перебувають за залізною завісою.
- Кілька мільйонів доларів втратив японський рибальський промисел після останнього екс-пєрїмєнтального вибуху американської водневої бомби в дні 1 березня ц. р. на острові Бікіні. бо привезені транспортні риби, наповнені в тому часі на довільних водах знищеною і дальшу долю прийняло 300,000 доларів втратила ком-панія того корабля, на якому 23 члени залоги впади жерт-вою радіоактивного пожегу.

В АМЕРИЦІ

- Президент Айсенгавер має вирішити справу, як вислати до Італії від-прем'єра Ніксона, щоб він своїми промовами до-поміг ослабити комуністичну пропаганду, як цього домогався американська амбасада в Іта-лії Клер Вут Лу. Президент ще не вирішив, як змо-же він звільнити Ніксона на деякий час із Вашингтону.
- Вушній кандидат на пре-зидента Адлей Стивенсон за-хворів на нирки, перебуваючи в домі свого приятеля в Північ-ній Кароліні. На що недугу захворів він у перший раз під час виборчої кампанії 1952 р.
- Буревій, що перейшов над містом Андерсоном в штаті Ін-діана, знищив кілька десятків домів, перевернувши їх дотор-гами. Торнадо підняло вгору торговельне авто і кинуло його на селянина Ф. Е. Пейджа, який ішов із церкви додому.
- Демократичний сенатор Генрі М. Джексон перестерігав через радіо, що небезпечно ор-ганізувати оборону країни, роз-будовуючи тільки атомову та водну зброю і зазедбуючи інші роди зброї, бо може отати-ся, що міжнародними поро-зуміннями заборонять вживання атомової зброї, і тоді ЗДА опи-няється в критичному положен-ні. В тому самому дусі промов-ляв і конгресмен Семюел Йор-ті, а їм відповідали республі-канські сенатори Едвард Мар-тин та Френсіс Кейс.
- Пані Дж. Сейвідж із Мон-треалю народила нормальну дівчинку вагою 5 фунтів. Піс-ля того вона народила ще дво-х дівчаток, зрослих головами. Лі-карі заявляють, що досі ще не-було випадку, щоб сім'яські близки народилися одночасно з нормальними дітьми.

Замітний успіх українського юнака

Магва, Н. Дж. (Я.П.) — Місцева газета „Рамало Велі Індепендент“ подала вістку, що 14-літній син відомих на-ших громадян пп. Осипа і Стефанії Федориків, Дам'ян Федорика, учень 8-ої класи католицької школи в Саф-фірмі, здобув повну 4-річну стипендію для продовжуван-ня науки в Ріджис Гай Скул. Молодий Федорика своїми по-ступами в науці виграв кон-курсівку з пом'іж 1,100 уч-нів цієї архідієцезії. Коли закінчить, що Ріджис Гай Скул, уважатиметься за найкращу ка-толицьку школу в Нью Йорку, яку називають „школою моз-ків“ (брейн скул) і до якої дуже важко дістатися, то ус-пих нашого юного земляка справді не абиякий. Дам'ян Федорика народився в Захід-ній Україні, був разом з ба-тьками на скитальщині в Західній Європі і п'ять років тому приїхав разом з ними до цієї країни. Він скоро ви-брався на першого учня в своєї класі. Він є членом Пласту й минулого року, ра-зом з сином відомого нашо-го лікаря д-ра Ярослава Ма-карушки, до речі — своїм ку-ліном, врятував під час нака-лещів потоплячого товариша, за що дістав пластове відзна-чення. Батько Дам'яна, пан Осип Федорика, з містечково-ю 394 Відділу УНС в Маг-ва, Н. Дж.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PERIODICITY:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На пів року 5.25	Six months 5.25
На три місяці 2.75	Three months 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зоб'язується повертати незаповнені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГРА 3 ВОГНЕМ

„Обличчя Азії — це колективне обличчя приблизно більшона смаглявих та жовтих людей, довго обманюваних чужинцями, які тепер споглядають на дивину й далеку Америку в надії, що вона їм допоможе стати повноправним членом людської спільноти”, — пише Фред Спаркс, відзначений Нагородами Пуллітера журналіст, який щойно повернувся з довгої подорожі по Далекому Сході. Спаркс залишає історію та соціологію висвітлення цього „феномену”. Він тільки стверджує те, що існує, підкреслюючи величезну нагоду для Америки відіграти тепер рішальну роль в змаганні азійських народів до волі й незалежності. „Азія — це майбутнє, а Європа — це минуле. Обличчя Азії, звернене до нас, — повне надії, але й залякання”, пише Спаркс.

Однак, що саме лякає азійські народи, очі яких звернені до З'єднених Держав? Близька міжнародна конференція в Женеві, на якій готово перемогти „апізериство”. Женева готова стати початком угоди, яка зважить на долі цілої Азії так, як це було в минулому, коли „про майбутнє Азії рішала домашня політика Європи”. Як легко догадатися, іде тут про допущення червоного Китаю на женефські наради. Це вважають протикомуністичні елементи в Азії тільки прологом до властивої драми: допущення представництва комуністичного режиму в Китаї до Об'єднаних Націй. Ті, що мріють про війну Азії і шукають порятунку в своїх змаганнях з ЗДА, переконані, що засідати демократіям в Женеві разом з червоним Китаєм — це те саме, як людина дас крокодилові з'їсти одну ногу в надії, що він нею насититься і що в такий спосіб вдасться врятувати не тільки другу ногу, але й саме життя. Коли секретар стейту дав, під натиском Англії, Франції та СРСР, згоду на конференцію в Женеві з участю червоного Китаю, то тим самим він завдав важкий удар усім протикомуністичним силам в Азії, бо не хотів визнавати, що досі для нього та ЗДА не існувало. Він засиде до розмов з тими, що досі десь за дном, у пресі і через радіо, очорнювали та плетли все американське. Тому в Женеві будуть поставлені на карту не тільки справа визволення мільйонів, але також і ціла політична кар'єра Доллеса та увесь престиж З'єднаних Держав. Так: глядітимуть на Женеву всі народи, глобелні комуністичним режимом.

Це, так би мовити, вісті з Азії. А тепер, для прикладу, дещо з Європи. Маркіз Чайде пише з Парижу, в зв'язку з конференцією в Женеві, що Франція натискає на Доллеса, щоб в женефську „угодишину” включили Індю-Китай. Чайде майже переконаний, що так станеться, хоч наслідки такої „угоди” були б фатальні, бо це означало б на ділі кінець Європейської Оборонної Спільноти, а навіть могла б погіршити цілу оборонну систему Заходу, розбудова якої коштувала так багато часу і грошей.

На подібну тему пишуть з Вашингтону брати Алсопп, відомі політичні коментатори. Вони заповідають, що в Женеві представники Кремлю та Пейлінгу кинуть „бомбу”, експлозія якої може спричинити дипломатичне визнання комуністичного Китаю великодержавним, виключно з Америки, допущення його до Об'єднаних Націй та повну й тільки з ним торгівлю. Це мала б бути „заплата” за „бомбу”, себто „мир” в Азії та Європі, запропонований в Женеві Кремлем. Алсопп не припускають, щоб Доллес на таке дає згоду, але, з другого боку, коли б він дуже опирався, то міг би чим розбити Західний Альянс, бо Франція все одно поступить на власну руку, коли б їй вдалося в Женеві погасити війну в Індю-Китаї.

Як бачимо, доля Доллеса в Женеві буде незвідна. До того ж не так легко йому вести діла навіть і в самому департаменті стейту, як прикладають хоч би тільки малу вагу до того, що тепер говорять про „молодих советчиків” у департаменті стейту такий визначний американський дипломат, яким є Спріуел Бреден, бувший асистент секретаря стейту. А він стверджує, що в департаменті стейту все ще є ті ділі люди, що йому кляли колони під ноги в 1945 році у його протикомуністичній акції. Те саме, каже Бреден, вони продовжують тепер робити і за республіканської адміністрації, і тому з Доллесом може тепер статися те саме, що сталося з ним у 1945 році.

Невеселі не вісті і тому не dico, коли тепер пишуть про Женевську конференцію, як про гру з вогнем.

Мікоян годує обіцянками

Політика совєтського уряду — забезпечити протягом двох — трьох наступних років населення харчами і предметами щоденного вжитку (одягом, взуттям) — вступила в критичну фазу. Про це свідчить гостра критика і усунення керівників відповідних міністерств, адміністративні зміни в промисловості з метою її децентралізації, суди над керівниками окремих підприємств за недоборобранку продукцію і невиконання планів. А особливо про кризу свідчить промова міністра торгівлі Мікояна, що її він виставив 11 березня на передвиборчих зборах в Єревані. В своїй промові Мікоян стверджує, що підсовєтському населенню, не зважаючи на безліч обіцанок, що й сьогодні бракує найнеобхідніших предметів щоденного вжитку.

Мікоян заявив, що в країні не вистачає м'яса і тваринного товсту; декому навіть дається, сказав він, що товариш тепер менше, ніж було кілька років тому. Міністерство казав на „поважне відставання сільського господарства від запотребувань населення”, і тому, мовляв, протягом останнього року на ша партия і уряд цілковито зайняті опрацюванням та проведенням у життя широкого програми заходів для прискореного піднесення сільського господарства.

Совєтська державна торгівля також не задовольняє вимог населення. Торгівля мусить добути того, говорив Мікоян, щоб „за два — три роки в кожному місті, в кожному сільському районі було достатку необхідних населенню товарів”. Розвиток торгівлі завдає „надмірна централізація”. Говорив Мікоян і про „культуру торгівлі”, про потребу „чужого та уважного ставлення до покупців”.

Те саме з транспортом. Уряд „бореться за те, щоб не було випадків спізнання потягів, щоб трамваї і автобуси працювали точно за графіком, щоб було чисто і комфортно в залізничних вагонах, трамваях, автобусах”.

Мікоян заявив, що „погано працюють такі підприємства суспільної обслузи як лазні, пральні, готелі, голарні, різні кравчівські, взуттєві майстерні і комбінати побутової обслузи”, а „потреба в мешканнях така велика, що, не зважаючи на швидкий ріст житлового будівництва, веденого державними органами, мешканці не вистачає”. Щоб зліквідувати мешканцеву кризу, Мікоян пропонує запровадити „індивідуальне житлове будівництво”, тобто дозволити населенню власним коштом і власними зусиллями будувати доми.

Піднесення життєвого рівня совєтського населення Мікоян бачить в розширенні торгівлі з „загнаним” капіталістичним світом. Він визнає, що деякі капіталістичні країни продукують товари „якістю часто кращі від наших” і в більшій кількості, ніж цього потребує населення. З огляду на наближення депресії, ці країни, в тому числі й ЗДА, „починають нама-

цувати через різні канали можливість торгівлі з СРСР”. Мікоян „співчуває” капіталістичним країнам, яким загрожують економічна депресія, і проливає крокодилячі сльози: „Як можуть совєтські люди радіти депресії в країнах капіталізму, коли вона несе з собою страждання для багатьох мільйонів трудящих, наших клясових братів?”

Промову Мікояна надруковано в усій совєтській пресі. Вона має значення не лише

Ярослав Курдюк

Знаменна заява Президента-Полководця

Президент Айзенгавер своєю психологічною структурою й ментальністю — типовий військовик. І тому дуже часто його відповіді на запити журналістів може не такі „кучеряві у стилі”, як, наприклад, професіонал-політика Стівенсона. Але, може водночас і одною з переваг Айзенгавера над Стівенсоном є саме те, що він у дуже простому сформованому реченні висловлює свої думки так адекватно, глибоко і ясно, що вони доводять однаково добре до робітника у фабрики і до високого інтелектуаліста за професорською катедрою.

Багато із нас, хоч і дивимося на нього, як на президента в цивільному одязі, бачимо за ним ще й другу сильну рису — великого полководця у сирій воєнній уніформі, що очолював кілька років тому одну з наймогутніших армій, які колинебудь були на землі. Він командував нею і виграв війну.

Серед багатьох помилок, що їх допустився Америка в останній війні за уряду Рузвельта — чи не найкращою її реабілітацією був якраз вибір ген. Айзенгавера на президента. Йому доля немов би призначила очолювати й надалі американську воєнну силу, яка стоїть у провіді вільного світу. Навіть найбільш його противники мусять признати, що Америка в теперішньому всебітньому напруженні не могла знайти більш відповідного президента.

Ніхто не сумнівається в тому, заявив віде-президент Ніксон, що „що б не робив президент Айзенгавер, він буде керуватися завжди тим принципом, що б усі його задуми й дії виходили на користь ЗДА”.

Але положення Америки у політичній концепції тепер таке, що коли говориться про Америку, то мається на увазі на увазі й решту світу, яку ще не встигла сполучити комуністична система. Щоправда, є ще оптимісти (але їх кількість меншає з кожним днем), які вірять, що Схід і Захід „якось так” договоряться. Тезері уми — до них у першу чергу належить президент Айзенгавер — вирішили, однак, завести на всьому випадок „стан воєнного потягу ІІІ ступня”, при якому, хоч вій-

ня виборців в Єревані, а для всього населення СРСР. Мета цієї промови — заспокоїти обіцянками згодою і зумовити людей. Чим більше дається таких обіцанок, тим швидший рівень населення більше падає. Мікоян перечекає майже всі ділянки народного забезпечення, і у всіх цих ділянках визнає катастрофічний недомагання. Бракує не лише м'яса і товсту, а навіть такої простої речі як сиртани. Виставлені у вітринах московських крамниць футра, брильянти та парфуми символізують совєтську демагогію. (Л. Л.)

Ярослав Курдюк

Знаменна заява Президента-Полководця

Президент Айзенгавер своєю психологічною структурою й ментальністю — типовий військовик. І тому дуже часто його відповіді на запити журналістів може не такі „кучеряві у стилі”, як, наприклад, професіонал-політика Стівенсона. Але, може водночас і одною з переваг Айзенгавера над Стівенсоном є саме те, що він у дуже простому сформованому реченні висловлює свої думки так адекватно, глибоко і ясно, що вони доводять однаково добре до робітника у фабрики і до високого інтелектуаліста за професорською катедрою.

Багато із нас, хоч і дивимося на нього, як на президента в цивільному одязі, бачимо за ним ще й другу сильну рису — великого полководця у сирій воєнній уніформі, що очолював кілька років тому одну з наймогутніших армій, які колинебудь були на землі. Він командував нею і виграв війну.

Серед багатьох помилок, що їх допустився Америка в останній війні за уряду Рузвельта — чи не найкращою її реабілітацією був якраз вибір ген. Айзенгавера на президента. Йому доля немов би призначила очолювати й надалі американську воєнну силу, яка стоїть у провіді вільного світу. Навіть найбільш його противники мусять признати, що Америка в теперішньому всебітньому напруженні не могла знайти більш відповідного президента.

Ніхто не сумнівається в тому, заявив віде-президент Ніксон, що „що б не робив президент Айзенгавер, він буде керуватися завжди тим принципом, що б усі його задуми й дії виходили на користь ЗДА”.

Але положення Америки у політичній концепції тепер таке, що коли говориться про Америку, то мається на увазі на увазі й решту світу, яку ще не встигла сполучити комуністична система. Щоправда, є ще оптимісти (але їх кількість меншає з кожним днем), які вірять, що Схід і Захід „якось так” договоряться. Тезері уми — до них у першу чергу належить президент Айзенгавер — вирішили, однак, завести на всьому випадок „стан воєнного потягу ІІІ ступня”, при якому, хоч вій-

них атомових батарей, ще й ракетні війни з різним замахом дії в діаметрі — все це ніяк не вказує на відпущення стану воєнного потягу. Навпаки. Кожна сторона вважає, що найкращою запорукою на „веський випадок” — бути належно озброєним.

Зростаюча швидкість літальних апаратів, розвиток ракетної техніки, розвиток далекої засягу створюють необхідність на випадок війни алармувати автоматично не поодинокі держави, а цілі континенти. Щоб вести загальне поготівля І-го ступня при допомозі радарів і радіо — за оцінкою фахівців — потрібно менше як пів години, а для того, щоб в повітряній обороні почали діяти винищувачі й оборонні ракети, потрібно лише кілька хвилин.

На тлі цього всього можна найкраще зрозуміти слова президента Айзенгавера, що він „поставив би кожного президента перед судом і покарав би смертю, який зашлях потрібна дія на випадок війни негачіно — а він чекав би на скликання конгресу й розширення його у цій справі”.

Ця заява, проста, але знаменна своїм змістом, підтверджує ще раз, що в разі потреби президент ЗДА Айзенгавер стане знову полководцем і найкраще вирішить — де, коли і якими силами боронитися та як і де відлучувати нападом!

ЗЕМЛЯ ЗНИКАЄ

Коли людетво, а зокрема американське населення, загрожене винищенням власної землі, воно починає роздумувати над можливістю ворожого водневими бомбами з повітря, — американський суходол загрожений поступовим зменшенням свого простору і зниканням та розминанням ґрунту. При несподіваному великому прирості населення, так на наших очах зникає земля, як живительна всякої істоти. Зменшення території З'єднаних Держав відбувається дуже повільно, але й нестримно вперед. Науковці обчислюють, що лінія американського узбережжя скорочується на пів ціля кожних п'яти років. Вони стверджують, що це помітне тільки на деяких частинах узбережжя, а на інших відбувається іншого характеру зміни. Однак майже всюди, де довжина узбережжя скорочується, зростають економічні й суспільні проблеми. Бо оті, на перший вигляд, чудові морські хвилі, відарюючи двадцять чотири години на добу в узбережжя країни, несуть на своїх хребтах велику кількість ґрунту, який обшарпав цівку силу. Земельні обшари, виставлені на ділянку морських хвиль, зникають поступово внаслідок вижолоблення. Громади і стейти втрачають свою вагість. Деякі цінні купельні місцевості цілком залиті водою.

Якими способами зберегти узбережжя країни — ось головне завдання Ради Вижолоблення Узбережжя, цієї маловідомої секції в корпусі інженерів армії. Члени й працівники цієї Ради проводять цілі дні, вивчаючи й аналізуючи наслідки дійсної нечемності в порівнянні на невідповідності на один лише лист... Як з листа Селезніна я довідався, то Тобі важко доставити листа від мене, тому, що я „вижен один лист”. Це мене сильно заболіло! І я рішив, що краще мовчати і згадувати старого Дулія (тобто мене примітка Р. П.) — музику всім його будама — як називається Вп. панові Р. В. Придаткевичу, докладаю рахуючому кілька разів хто писав! Це не викрут! Я маю занадто змучений мозок від трьох тяжких іспитів і одної дисертації, щоб міг видумувати „викрути”, та й це супроти кого? Супроти Тебе, перед яким я все був сам собою... Тепер розкажу Тобі дещо про себе: Восени минулого року здав я іспит з контрапункту, написавши 4 фуги. З того три є „шпільбар”. Одну Ти чув. А найціквішша „BACH”-фуга на 120 тактів, яку, на жаль, ліпше читати як грати. Хібащо колись положу її на оркестру. За останній рік не написався ні на одній нотці, бо не було часу; я хотів вже раз скінчити з університетом, щоб дістати „хліб”; я думаю, що я витримав і я пристро-

Два місця в Советському Союзі

Маршалл МекДаффі, нью-йоркський адвокат, був у 1946 році головою місії УНР в Україні, членом Комісії для справ Винайму і Позик і членом різних інших американських і міжнародних комісій, що діяли в СРСР наприкінці другої світової війни і зараз після неї. У тому часі він мав нагоду стрітисся з Хрущовим, який зробив на нього позитивне враження спокійної і ділової людини. Після того МекДаффі, виконуючи свою адвокатську практику в Нью-Йорку й займаючись торговельними справами, читав про щораз більше кар'єру Нікіти Хрущова який врешті став наступником Сталіна й Маленкова на становищі голови генерального секретаря усеюсоюдної комуністичної партії в СРСР — таким чином „чоловіком ч. 2” — як висловлюється сам МекДаффі — в сарказмі коментуючи достоянність СРСР. МекДаффі, що від часу перебування в Совєтах близько цікавився їх справами, не раз думав собі, що варто було б подивитися на теперішні тамошні життя. Доїждившись від „Вестерн Юніон”, що за \$ 8 можна надати каблограму до Москви,

як — у присутності дівчой ідеї — надав був рік тому, весною 1953, таку депешу: „Нікіта С. Хрущов, Кремль, Москва. Я радий би дістати змогу відвідати Україну й Білорусь, де був шефом місії УНР в 1946 році. Ця цінна подорож була б для мене, як і для всіх, хто цікавиться історією України, дуже важливою. Прошу теж дозволити власного перекладача”. Від діла виснажені тієї дівчой минули тижні й місяці і нью-йоркський адвокат забув уже про неї. Аж, одної ночі у вересні минулого року задзвонив в його помешканні телефон і якийсь невідомий йому голос з вирваною чужинською мовою запитав: „Чи хочете йхати до Росії?” Коли здивований МекДаффі відповів з гумором, що не має нічого проти такої подорожі, то незнайомий замовився з відвідинами у нього на наступний ранок. Прийшли два добродії, два „як це випадилося” — другі секретарі совєтської амбасаді з Вашингтону, які спеціально для цієї цілі приїхали до Нью-Йорку. Вони мали в кишені совєтську візю для МекДаффі, але горіли цікавістю, яким чином він її дістав. Вони закинули його запитанням: З якою місією він відїждить до СРСР і що він думає там робити, врешті, доїждившись, що він просто хоче поїхати на кілька тижнів до СРСР, як приватний турист, та ще й для пороблення записок і світлин, — запитали його простоді, до якого він звертався за візою. Совєтський урядовий роз'яснив рота, — як він оповідає — мало не позлізати з крисел, коли почули спокійну відповідь: „Я зателефонував до Хрущова до Кремлю”.

В кілька днів потім МекДаффі поїхав до Вашингтону і там, без найменшої затримки і будьяких перешкод, дістав совєтську візю на свій американський паспорт. В совєтській амбасаді заявили йому, що він не дістав дозволу забрати з собою власного перекладача, але дозволено йому робити записки і взяти з собою фото-апарат. Перед відвідом заступник державного секретаря ЗДА перестерігав його перед небезпечкою такої подорожі, і вказував на приклад з журналістом Овтісом в ЧСР, що його заарештували були й засудили за „шпигунство”. Проте МекДаффі, наважившись йхати, поїхав, і полетів просто до Гельсінки у Фінляндії 11

(Закінчення на стор. 3)

довж місяців „січня й лютого ушкоджено 3,758,364 акри ґрунту, а разом із шкодою в попередні місяці загрожено 9,272,683 акри, при чому найбільше потерпіла східна частина Колорадо. Служба Консервації ґрунту передбачає, що гіршу катастрофу для земельного господарства в тих околиках; ніж була в 1930-их роках, якщо від квітня до червня не перейдуть в цій околиці весняні дощі.

Щоб рятувати ґрунт від дальшого зливання та розминання, Служба Консервації придумала глибоке орання землі — таке глибоке, щоб звернулася сніжна не могла перетворитися на порох. Однак на це треба великих фондів. Фармерська делегація просить допомоги прийняти по одному доларові на акр землі. Федеральна влада досі не дала вірної відповіді на це прохання.

Тому, що делегація представляла зорганізоване фармерство п'ятьох стейтів, департамент рільництва не може дати відповіді безастережно, бо мусить справу перевірити при допомозі місцевих агенцій. Це забере десять днів часу.

Оці прикладі вижолоблення узбережжя обшарпав і зливання та розминання ґрунту на підніжжю Заході пригадують, що нещастя однієї околиці відбивається на добробуті цілої країни. Життя цілих околій околій може бути допомогти районам, які зазнали стихійного лиха, коли використують свої можливості для економічного забезпечення країни, а з тим і для створення урядової можливості допомогти околій, що є загроженим стихійними нещастями.

Роман Придаткевич.

СПОМИНИ ПРО НЕСТОРА НИЖАНКІВСЬКОГО

(3)

Нестор мешкав з хорунжим Вітохиском коло лютенської церкви у якоїсь члениці „Просвіти”, прізвища якої я, на жаль, не пам'ятаю.

Одного разу провели: Нестор, моя майбутня дружина і я чудовий вечір. Нестор почувався добре і напущив такою чару і бистроту, що цей вечір нагадавав хіба нашу зустріч з паніною Іванною Шмеринською під час її першої поїзду через Стрий. Хоч наша розмова не розвідала поважних питань, в кожному разі була веселість в трактуванні складних проблем допомагала їм забути, як у Бокачі, що все докимо горло, валилося та хмирило в обіймах страшиної поєсти. Та щойно кілька хвилин після Несторівської зустрічі, так як і в кожному разі, знайдено місце для спокійного кораблі. Він

до них часто заходили знайомі з українського артистичного світу. Ми знов разом музикували. Грали 4 лютого 1922 року на концерті студентського товариства „Сін” в Церемонійній Залі бувшого царського замку. Тоді засновано Товариство Прихильників Української Музики (не с півний чи так звучала назва товариства для допомоги українським музикантам). Головою його був Богдан Бережницький, а д-р Ярослав Селезніна — містоголову. Успішний концерт цього товариства почався двома колядками В. Барвінського для скрипки та сопрано. Тільки пам'ятаю, що Лев Турквич був піаністом. Я виконав в цілості Чайковського скрипковий концерт при супроводі Нестора. Він же аккомпанював Богданові Бережницькому до варіацій на українську тему для челя.

Нестор завжди працював над фугою, тема якої була надто амбітна, в додатку йому не легко було зосередитися. Він часто нарікав, що за день „написав тільки два такти”. Хто компонує сам, може легко це зрозуміти. У нього на столі лежала нерухома книга, якась історія новітньої Росії, яка мала служити йому за

точку опору для вивчення чамі Петра Першого, та про Мазепинство, для дисертації, тобто для одержання докторського степеня. П. Селезнінкий помирився, називаючи Нижанківського доктором музикології: його предметом була історія.

Я відіслав мою дружину саму одну до моїх батьків в Яворові і сам, в голоді, якийсь час направив скрипкову техніку з Гугом Готтесманом, поки не виїхав до рідного дому. Не пам'ятаю більше, як я прощаюсь і про що говорив з Нестором, не знаючи, що бачу його востаннє.

Ось Нижанківського лист до мене в Яворові: „Відею 11-го липня 1922... Про мене пісенька коротка. Маю „пеха”. За два місяці написав три і пів фуги, але ані одна з них не є „шумівськи” і до іспиту з контрапункту їду (тобто засідаю Р. П.) аж асоєни. На щастя, Маркс став директором академії, яку не створює на „гохшусі” — отже, може дарувати мені т. зв. „клясичну” (читай: дурну й погану) фугу, на яку я ніяк не спроможусь... три фуги вишталює мене здорово, бо я писав 8—12 годин денно — а тепер — сиджу як

солом'яний відівець, бо Мецю після на „люфт” а сам, бо Мазепинство, для дисертації, тобто для одержання докторського степеня. П. Селезнінкий помирився, називаючи Нижанківського доктором музикології: його предметом була історія.

Я відіслав мою дружину саму одну до моїх батьків в Яворові і сам, в голоді, якийсь час направив скрипкову техніку з Гугом Готтесманом, поки не виїхав до рідного дому. Не пам'ятаю більше, як я прощаюсь і про що говорив з Нестором, не знаючи, що бачу його востаннє.

Ось Нижанківського лист до мене в Яворові: „Відею 11-го липня 1922... Про мене пісенька коротка. Маю „пеха”. За два місяці написав три і пів фуги, але ані одна з них не є „шумівськи” і до іспиту з контрапункту їду (тобто засідаю Р. П.) аж асоєни. На щастя, Маркс став директором академії, яку не створює на „гохшусі” — отже, може дарувати мені т. зв. „клясичну” (читай: дурну й погану) фугу, на яку я ніяк не спроможусь... три фуги вишталює мене здорово, бо я писав 8—12 годин денно — а тепер — сиджу як

Микола Андрушак

СЬОГОЧАСНЕ І МИНУЛЕ ЗАКАРПАТТЯ

(З приводу книжки Миколи Вайди: «Великий пробудитель Закарпаття». В пам'яті 150-літнього ювілею народження о. Олександра Духновича, Видавництво «Карпатський Голос», Філадельфія (1953), 8° 48 стор.).

Першими «масовими» поселенцями в ЗДА були закарпатські українці й галицькі лемки, яких з батьківщини проганяли на заморські заробітки матеріальна нужда. Та серед закарпатців, галичан, мадярів, зродилися надія на мимому поміч ім царської Росії на основі згадки про поход карпатського війська в 1848 р. на Угорщину, як союзників австрійського цесаря для приборкання там збунтованих проти нього мадярів. Тим то й закарпатські імigrанти в Америці створили в 1892 р. свою організацію «Содисиненіс» греко-католицьких руських братів з московським напрямком. Це «Содисиненіс» й досі своїми виданнями туманить своїх земляків. Та ось з новою українською імigrацією до ЗДА прибув речник відродженого в 1919-39 рр. з українським національно-державним напрямком Закарпаття Микола Вайда. Його світогляд формувався під впливом українського національно-державного зриву 1917-20 рр., що не оминув Закарпаття, населення якого на околицях з'їздало в Любонів, Пришів, Ужгород, Мукачеві, Хусті й Мармароскому Сиготі завлялося наприкінці 1918 і на початку 1919 р. за прилученням до Української Держави. Коли в березні 1919 р. їхала через Закарпаття до Будапешту, де перебувала тоді дипломатична місія ЗДА; для порозуміння з нею дипломатична місія Директорії Української Народної Республіки, то — за оповіданням «Члена цієї місії проф. Андрія Микитки» — вістка про переїзд української делегації з електризувала населення Закарпаття; в якій тільки місцевості поїзд не спинявся, закарпатці тиснулися, щоб привітати представників державної України, й просили, щоб вони за них не забували й Закарпаття чимось було прилучене до Української Держави. Та неспілку України з переважними її силами ворогами — поляками, білими й червоними росіянами та румунами, не дозволив їй вислати відповідної кількості війська на визволення Закарпаття, і воно підпало під чехословацьку й румунську окупацію (Мармарошчина з Сиготом). Тільки з території по р. Уж, над якою лежить столиця Закарпаття, Ужгород, чехословацька адміністрація створила окрему країну «Підкарпатську Русь», що в 1938-39 рр. під впливом української національної стихії стала державою — Карпатською Україною, а тепер, як закарпатська область входить у склад Української Східно-Східної Республіки.

Перехід на захід від Ужа з Прашом, Вардівом і Любонією прилучено в 1919 р. до Словацької й насильно уряд старостами словачизувати українське населення. До другої світової війни зарохувала урядова статистика більшу кількість греко-католиків за словаків так, що замість 200,000 українців, подавала тільки 90,000; а тим часом польський мовознавець Здзіслав Штібер стверджує, що с навіть римо-католицькі села, розкинені серед словацької етнічної території, які говорять не по-словацьки, а по-українськи. Українсько-словацька етнічна межа йде від границь України Ужем аж до впаду до нього Латорця. Між Латорцем і Торисою ця межа місцями чітко виражена; з південною границею словацької держави в 1838-45 рр. В двох місцях на північ і на південь від Пришівця ця межа переходила на правий берег Ториси, над верхів'ям якої лежить чисто український етнічний простір; що до 1945 р. разом з галицькою Лемківщиною лувачів в суцільну українську національну територію; більшість з тих на захід асисених українських місцевостей з Шпелівцями, Торисами, Репаші, Олшівцями й Заваді. Але острови українських осель сягають углиб Словацьчини на правий бік Гернаду; на захід від Гельніці села: Гельманівці, Словинці, Порач, Завада та кілька близьких їм сіл з українською меншиною, на схід від Гельніці Кошів, на захід від Ко-

ров відпові, що за українців. Згодом Вайда працював як народний учитель і організував народні школи для українського населення в Берегівщині. Ця його діяльність для українського населення в Берегівщині перекреслює твердження нашого демографа Володимира Кубійовича в «Енциклопедії Українознавства» за фальшивою мадярською статистикою, що південне Закарпаття творить чисто мадярська етнічна смуга з Береговом. Вайда інформував нашого демографа про дійсний стан, проте демограф уважав, що урядова статистика важливіша для наукових тверджень. Я, як історик, вважаю, що твердження наукового свідка важливіші для науки, як тенденційна урядова статистика. Угорська урядова статистика подає за мадярів греко-католицького обряду наше населення гайдуцької парохії в Угорщині на південь від Закарпаття, яке в 1938 р. вислало делегацию до о. Волошина, щоб територію аж під Дебечин прилучити до Карпатської України.

5,500 імigrантів — 5,500 особистих проблем

У Монтреалі с вулиця така тиха і спокійна, що її не знають навіть деякі старі монреальці. Однак вже минуло шість років, як ця вулиця стала дуже відомою серед багатотисячної маси новоприбулих імigrантів. Називається ця вулиця — Вестерн. На цій вулиці стоїть скромна вілла, яка також нічим

служби почали прибувати цілі родини імigrантів і разом з тим почали виникати нові проблеми, нові труднощі. 5,500 імigrантів пройшли «через руки» Сестер. Це значить, що Сестри мали 5,500 різних особистих проблем. Як треба було розв'язати. Хто хотів працювати в ділянці суспільної опіки, той зможе оці-

На ювілейному святі Центру Допомоги Новоканадійцям у Монтреалі, який завідує Сестри Канадійсько-Французького Чернечого Чину Пречистої Діви Доброї Породи, представник СУЖЕ РО вручив кардиналові П. Е. Леже «Віслю Книгу» про чорні діла Кремля.

не привертає уваги прохожого. Це скромніший з халів цієї вулиці, бо їх справляють імена о. Сестри Канадійсько-Французького Чернечого Чину Пречистої Діви Доброї Породи.

Уже шість років ця вілла Но. 4281 при вулиці Вестерн с центром допомоги новим імigrантам. У 1947 році за посередництва канадійської місії в Парижі почали прибувати до Канади молоді дівчата, щоб тут виконати умови контракту на працю в домашньому господарстві (доместик). Прибували без знання мови, не підготовані до нових умов життя і праці. Через те виникли непорозуміння з працевлаштування, внаслідок яких дівчата часто попадали в злину або в депресію. Уряд звернувся до Сестер з проханням подати моральну опіку цим самітним дівчатам.

У жовтні 1947 року Сестри вперше пішли на залізничну станцію, щоб там зустріти новоприбулих імigrантів. Від того часу, мабуть, не було транспорту, до якого не вийшли б на зустріч Сестри Доброї Породи. Іх швидко почали називати імigrантами. Вилли при вулиці Вестерн стала другим «рідним домом» для всіх тих, що шукали розради, допомоги чи просто розваги. Тут не одні заплакали очі знову почали усміхатися новою надією, не одні зневіреним серцем наповнилися новою відою. Це все завдяки дієвості материнської опіки, під яку вилли їх сестри-настоятельки Норманди і П'єр Сестер-помічниця.

19 січня 1948 року в домі Сестер відбулася перша спільна вечерецька «новонадійців». До речі, треба зазначити, що Сестри ніколи не жинали назви «дівчат», бо вони вважають, що ця назва принижує гідність людини.

Ця перша спільна вечерецька була початком нової традиції щотижневих спільних вечерів, яка знайшла свій найвищий вираз у ювілейній вечері 21 січня 1954 року, на якій був присутній П'єр Еміль Кардинал. На ювілейній спільній вечері було понад 400 гостей. Тому вечерецька відбулася в залі сучасної французької школи.

Окремі національні групи виконали свої народні танці і пісні. Від української групи ви-

ступав мішаний хор під дирижуванням п. Івана Козачка, який виконав кілька шпелів і колядок, а на закінчення «Отче Наш». Крім того делегація СУЖЕРО передала його Еміль Кардиналові П. Е. Леже дві книжки: «Вілла Книги» про чорні діла Кремля і «Острови Смерті» С. П'єдального.

Наприкінці виступили з промовою кардинал П. Е. Леже. Він зазначив, що, як і інші діти з невинним довір'ям підступали до високопоставлених Гостей, який по-батьківському гнали їх по голівці і розпитували їх про край їх батьків та про їхні успіхи в канадійській школі.

При цьому не один з батьків у церці дякував Всевисшньому за те, що діти так скоро забули про всі воєнні страждання, які ще недавно доводилося їм пережити. Омелья Батшський,

жовтня мин. року, а в Москві прибув 14 жовтня мин. року. Перед виїздом сам собі написав і сховав до кишені таку «визнавку», яку переклали йому в Нью-Йорку: «Візу до СССР дав мені совєтський уряд на мою телеграфічну прохання до Нікіти Сергійовича Хрущова, першого секретаря ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що я хочу відвідати цей край». Мек-Дарфі каже, що той клатип паперу відчиняв йому в СССР усі двері, припинював усі допити з ним і взагалі діяв, як чародійна палочка. Він перебував в СССР 65 днів. Він дав дозвіл на поїздок з Москвою до Мінська і звідти до Києва, Запорозжжя і Харкова, і частинно їздив без «ягола хоронителя», був теж на Кавказі, у Грузії і в Казахстані. Разом із американським та іншими амбасадорами в Москві і чужинцями місцевими атташе дістав місце на почесній трибуні на жовтневій параді на Червоному майдані в Москві. Скрізь робив світлинки, що їх йому забрали. Мав масу розмов з сірими людьми, різними більшими й меншими партійними діячниками в СССР і відбав 4-годинне інтерв'ю з Нікітою Хрущовим. Не бувши ніколи комуністом, ані симпатиком комуністів та, навпаки, виступаючи, як американський патріот-демократ, обличчався дуже часто в несприятливих ситуаціях серед друзів з мешканцями СССР. Усі ці свої пригоди і враження описує у серії прецікавих, багатолітєвих статей на сторінках відомого журналу «Колліерс» під загальним заголовком «Нецензурована Росія». Від недавніх репортажів Месті репортажні статті Мек-Дарфі різняться тим, що Места клада більший натиск на політичні відносини в СССР, на політичні настрої, а Мек-Дарфі на побут. Він стримується теж більше від

Сестри мали подвійний контракт з єврейськими окремими національними групами. Представником української групи є о. Іван Гаврилюк, який розповів французькою мовою і тим самим улегшував розуміння з новоприбулими.

Щороку на Різдво Сестри влаштували вечір для дітей імigrантів, на якому св. Микола роздавав подарунки. З тих нагод присутні співали колядки майже всіма європейськими мовами. Одне слово — Батьком і Вавилом різні мови розділяла людей, а тут кандидатів етнічності зводив під спільний знаменник згодом з різноманітністю мов, культур і традицій.

На ювілейній спільній вечері було понад 400 гостей. Тому вечерецька відбулася в залі сучасної французької школи.

Окремі національні групи виконали свої народні танці і пісні. Від української групи ви-

ступав мішаний хор під дирижуванням п. Івана Козачка, який виконав кілька шпелів і колядок, а на закінчення «Отче Наш». Крім того делегація СУЖЕРО передала його Еміль Кардиналові П. Е. Леже дві книжки: «Вілла Книги» про чорні діла Кремля і «Острови Смерті» С. П'єдального.

Наприкінці виступили з промовою кардинал П. Е. Леже. Він зазначив, що, як і інші діти з невинним довір'ям підступали до високопоставлених Гостей, який по-батьківському гнали їх по голівці і розпитували їх про край їх батьків та про їхні успіхи в канадійській школі.

При цьому не один з батьків у церці дякував Всевисшньому за те, що діти так скоро забули про всі воєнні страждання, які ще недавно доводилося їм пережити. Омелья Батшський,

ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

Кожний з нас іноді потребує юридичної поради та допомоги. Хоча порушити договір, несправити зрозумілу умову, несприятливо розпорядитися, виникли непорозуміння з приводу права, грошей, зобов'язань, хтось став жертвою ошукування, зайшов конфлікт з домовласником, босом, членом родини, кредитором чи навіть із державою. Якщо ви не можете знайти адвоката, ви не можете добитися правосуддя. Але зв'язуючи на те, що основна концепція американців, що кожна людина повинна перед законом, особа, що не має можливості мати приватного адвоката, повинна дістати пораду від організації «Юридичної допомоги».

В 1876 році група соціально настронних громадян заснувала організацію, яка пізніше перетворилася на Товариство Юридичної Допомоги. Його початкова мета була допомагати новим імigrантам з Німеччини. Тепер воно обслуговує всіх громадян міста Нью-Йорк, незалежно від раси, кольору чи етнічної приналежності. Це — найстарше Т-во Юридичної допомоги в 3-х державних Державках, яке за 75 років свого існування обслуговує понад два мільйони людей, що зверталися по допомогу. Пересічно їм доводиться розв'язувати понад 500,000 цивільних і кримінальних випадків на рік. Кожний може сміло звертатися до цієї організації із своєю проблемою і бути певним, що там він дістане фахову пораду.

З'єднаних Державках існує 125 організацій Юридичної допомоги. Поділяючи умови утримання, з податків, по інших містах на кошти місцевих адвокатських організацій; в Нью-Йорку на пожертви приватних осіб.

Т-во Юридичної допомоги в Нью-Йорку, що дало матеріал для цієї статті, являє собою корпорацію адвокатів. Воно має регулярний штат з 40 службовців-юристів. Їм добровільно допомагають адвокати, що працюють не повний день. Серед персоналу є люди, що говорять різними європейськими мовами.

Організація дає юридичні поради безкоштовно. Якщо хтось має діло в суді, він може подати заяву, що не може наїти адвоката і просити виділити йому обслуговування.

Найціннішими з цивільних справ, в яких організація допомагає, такі: все, що стосується платні; невеликі борги; контракти; справи, пов'язані із заборгованостями; конфлікти з домовласниками та квартирантами, якщо вони потребують юридичного втручання; розводи; справи пов'язані із заробітковою платією і відшкодування за втрату працевлаштування, якщо ці справи не пов'язані з дуже великими сумами, і т.д.

Якщо мешканець Нью-Йорку потребує юридичної допомоги і не має змоги знайти приватного адвоката, він може звернутися безпосередньо до Бюро Юридичної допомоги. Адреса головного бюро: 11 Парк Плейс, Нью-Йорк 7. (Адреси інших бюро можна знайти в телефонній книжці). Головна контора кримінального відділу міститься на: 100 Центр стріт, Нью-Йорк 13. Знайти англійську мову для цього не обов'язково.

(Ця стаття складала номер 354 Рада Охорони Здор'я та Соціального Забезпечення — Відділ Асиміляції Нових Імigrантів). Загальна Рада.

Мек-Дарфі впевняє, що перенів в отих 65 днях коло 1,000 розмов з совєтськими громадянами, ухитившись велику частину розмов вести без офіційного совєтського посередника й перекладача. Він підкреслює, як офіційна совєтська пропаганда просікала в уми совєтських громадян, відділених від світу залізною завісою, особливо в молодому поколінні. Один із численних, неведених ним, прикладів: З Альма Ата, в совєтській сусідній Азії, вилучила з його розмови з таємними студентами університету, дискусії на тему свободи слова. Місцеві студенти аперто і заважно твердили, що американці бояться критикувати свій уряд. Нікіти аргументи на фальшивість такого погляду не переконували їх. Тоді Мек-Дарфі взяв кусень паперу і написав на ньому: «Думаю, що Айтєнбергер є дурний». Підписав і прибирав на таблиці та заявив: «Насправді, то я не думаю, що Айтєнбергер є дурний, але я не побоявся написати це і сказати. Можете взяти ту мою картку і післати до сенатора Мек-Карті чи кого хочете. Ану, хто з вас скаже щось таке про будь-кого з совєтських керівних осіб?» Настала глуха мовчанка і тільки студенти зглядналися один на одного. По хвилині один з них підійшов до таблиці і остенційно зняв картку Мек-Дарфі, а всі пильно дивилися, як буде поводитися американець. Той удавав, що взагалі не звертає на це уваги.

Совєтські громадяни, мова, не цікавлять цілість життя в Америці. Кожний чужий, як живе, так і помирає, як він: студент цікавиться життям американських студентів, інженер — умовинами праці і винагородами інженера і т.д. Існує страшний хаос поглядів. Не вірять, наприклад, у свободу преси в ЗДА. Вірять в те, що совєтський уряд не робить нічого проти американського народу, бо що інше американський народ, а що інше — мова — його імперіалісти-мільйонери, капіталісти, генерали і т.д.

Усі вічно слухають офіційну пропаганду, яка раз-у-раз пригадує три речі: 1) американські військові бази, 2) переслідування комуністів, 3) заборону приїзду до ЗДА совєтської дружини шахістів. Десятькі сотні разів чув Мек-Дарфі «докази» на американський імперіалізм, расизм і нетолеранцію: бази, Робесон і шахісти! Сотні разів чув теж, що в СССР панують також «безпартійних» науковців: бо професор Покровський, мовляв, є ректором університету в Москві. Покровський є таким самим пропагандистом гаслом у користь СССР, як бази, негр Робесон і шахісти — в користь ЗДА.

Десятькі М'їж американський Конференції ухвалено ряд резолюцій, які від тепер витримувати «Генеральну хартову жіночих прав» в усіх державах Латинської Америки. Одна з цих резолюцій домагасться, щоб уряди латинських - американських республік, змінили своє законодавство в такий спосіб, щоб жінки могли користатися з усіх політичних прав. Інші резолюції домагаються, для жінок такої самої платні, яку дістають чоловіки, виконуючи ту саму роботу, контролю над працею, виконуючи по домах, охороні жінок від визиску та ін. Окрема резолюція домагасться гарантувати жінкам право на відпочинок перед і після народин. Домагаються для жінок також доступу до всіх можливих професій. Всі уряди латинсько-американських держав повинні складати періодичні звіти про економічне положення жінок. Ці одна з

жовтня мин. року, а в Москві прибув 14 жовтня мин. року. Перед виїздом сам собі написав і сховав до кишені таку «визнавку», яку переклали йому в Нью-Йорку: «Візу до СССР дав мені совєтський уряд на мою телеграфічну прохання до Нікіти Сергійовича Хрущова, першого секретаря ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що я хочу відвідати цей край». Мек-Дарфі каже, що той клатип паперу відчиняв йому в СССР усі двері, припинював усі допити з ним і взагалі діяв, як чародійна палочка. Він перебував в СССР 65 днів. Він дав дозвіл на поїздок з Москвою до Мінська і звідти до Києва, Запорозжжя і Харкова, і частинно їздив без «ягола хоронителя», був теж на Кавказі, у Грузії і в Казахстані. Разом із американським та іншими амбасадорами в Москві і чужинцями місцевими атташе дістав місце на почесній трибуні на жовтневій параді на Червоному майдані в Москві. Скрізь робив світлинки, що їх йому забрали. Мав масу розмов з сірими людьми, різними більшими й меншими партійними діячниками в СССР і відбав 4-годинне інтерв'ю з Нікітою Хрущовим. Не бувши ніколи комуністом, ані симпатиком комуністів та, навпаки, виступаючи, як американський патріот-демократ, обличчався дуже часто в несприятливих ситуаціях серед друзів з мешканцями СССР. Усі ці свої пригоди і враження описує у серії прецікавих, багатолітєвих статей на сторінках відомого журналу «Колліерс» під загальним заголовком «Нецензурована Росія». Від недавніх репортажів Месті репортажні статті Мек-Дарфі різняться тим, що Места клада більший натиск на політичні відносини в СССР, на політичні настрої, а Мек-Дарфі на побут. Він стримується теж більше від

жовтня мин. року, а в Москві прибув 14 жовтня мин. року. Перед виїздом сам собі написав і сховав до кишені таку «визнавку», яку переклали йому в Нью-Йорку: «Візу до СССР дав мені совєтський уряд на мою телеграфічну прохання до Нікіти Сергійовича Хрущова, першого секретаря ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що я хочу відвідати цей край». Мек-Дарфі каже, що той клатип паперу відчиняв йому в СССР усі двері, припинював усі допити з ним і взагалі діяв, як чародійна палочка. Він перебував в СССР 65 днів. Він дав дозвіл на поїздок з Москвою до Мінська і звідти до Києва, Запорозжжя і Харкова, і частинно їздив без «ягола хоронителя», був теж на Кавказі, у Грузії і в Казахстані. Разом із американським та іншими амбасадорами в Москві і чужинцями місцевими атташе дістав місце на почесній трибуні на жовтневій параді на Червоному майдані в Москві. Скрізь робив світлинки, що їх йому забрали. Мав масу розмов з сірими людьми, різними більшими й меншими партійними діячниками в СССР і відбав 4-годинне інтерв'ю з Нікітою Хрущовим. Не бувши ніколи комуністом, ані симпатиком комуністів та, навпаки, виступаючи, як американський патріот-демократ, обличчався дуже часто в несприятливих ситуаціях серед друзів з мешканцями СССР. Усі ці свої пригоди і враження описує у серії прецікавих, багатолітєвих статей на сторінках відомого журналу «Колліерс» під загальним заголовком «Нецензурована Росія». Від недавніх репортажів Месті репортажні статті Мек-Дарфі різняться тим, що Места клада більший натиск на політичні відносини в СССР, на політичні настрої, а Мек-Дарфі на побут. Він стримується теж більше від

жовтня мин. року, а в Москві прибув 14 жовтня мин. року. Перед виїздом сам собі написав і сховав до кишені таку «визнавку», яку переклали йому в Нью-Йорку: «Візу до СССР дав мені совєтський уряд на мою телеграфічну прохання до Нікіти Сергійовича Хрущова, першого секретаря ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що я хочу відвідати цей край». Мек-Дарфі каже, що той клатип паперу відчиняв йому в СССР усі двері, припинював усі допити з ним і взагалі діяв, як чародійна палочка. Він перебував в СССР 65 днів. Він дав дозвіл на поїздок з Москвою до Мінська і звідти до Києва, Запорозжжя і Харкова, і частинно їздив без «ягола хоронителя», був теж на Кавказі, у Грузії і в Казахстані. Разом із американським та іншими амбасадорами в Москві і чужинцями місцевими атташе дістав місце на почесній трибуні на жовтневій параді на Червоному майдані в Москві. Скрізь робив світлинки, що їх йому забрали. Мав масу розмов з сірими людьми, різними більшими й меншими партійними діячниками в СССР і відбав 4-годинне інтерв'ю з Нікітою Хрущовим. Не бувши ніколи комуністом, ані симпатиком комуністів та, навпаки, виступаючи, як американський патріот-демократ, обличчався дуже часто в несприятливих ситуаціях серед друзів з мешканцями СССР. Усі ці свої пригоди і враження описує у серії прецікавих, багатолітєвих статей на сторінках відомого журналу «Колліерс» під загальним заголовком «Нецензурована Росія». Від недавніх репортажів Месті репортажні статті Мек-Дарфі різняться тим, що Места клада більший натиск на політичні відносини в СССР, на політичні настрої, а Мек-Дарфі на побут. Він стримується теж більше від

жовтня мин. року, а в Москві прибув 14 жовтня мин. року. Перед виїздом сам собі написав і сховав до кишені таку «визнавку», яку переклали йому в Нью-Йорку: «Візу до СССР дав мені совєтський уряд на мою телеграфічну прохання до Нікіти Сергійовича Хрущова, першого секретаря ЦК Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що я хочу відвідати цей край». Мек-Дарфі каже, що той клатип паперу відчиняв йому в СССР усі двері, припинював усі допити з ним і взагалі діяв, як чародійна палочка. Він перебував в СССР 65 днів. Він дав дозвіл на поїздок з Москвою до Мінська і звідти до Києва, Запорозжжя і Харкова, і частинно їздив без «ягола хоронителя», був теж на Кавказі, у Грузії і в Казахстані. Разом із американським та іншими амбасадорами в Москві і чужинцями місцевими атташе дістав місце на почесній трибуні на жовтневій параді на Червоному майдані в Москві. Скрізь робив світлинки, що їх йому забрали. Мав масу розмов з сірими людьми, різними більшими й меншими партійними діячниками в СССР і відбав 4-годинне інтерв'ю з Нікітою Хрущовим. Не бувши ніколи комуністом, ані симпатиком комуністів та, навпаки, виступаючи, як американський патріот-демократ, обличчався дуже часто в несприятливих ситуаціях серед друзів з мешканцями СССР. Усі ці свої пригоди і враження описує у серії прецікавих, багатолітєвих статей на сторінках відомого журналу «Колліерс» під загальним заголовком «Нецензурована Росія». Від недавніх репортажів Месті репортажні статті Мек-Дарфі різняться тим, що Места клада більший натиск на політичні відносини в СССР, на політичні настрої, а Мек-Дарфі на побут. Він стримується теж більше від

М. Гута.

СЕСІЯ НТШ — ТОРОНТО

(700-ліття Львова та коронації Данила).

Дня 14 лютого ц.р. відбулася в залі «Дому Просвіти» Сесія НТШ — Торонто, присвячена 700-літтю Львова та коронації Данила. Зала була вщерть наповнена слухачами. Після відкриття та вступного слова, проф. д-ра Євгена Вертихора, про мету та значення святкування 700-ліття Львова та коронації Данила та після короткого ясного слова нашого відомого письменника Уласа Самчука про питому вагу Львова в житті української нації, наступні промови висловили свої доповіді:

1) Інж. Осип Сесійський — «Епізоди з боїв за Львів».

Прелюг піднявся зі слухачами і цівками, споминами перед нами обгоріли спомини перед польським наїздом та насвітлених картин епізодів з боїв, що своєю завітністю та посяганням українського воїнства (Гуцульські Сотні) межували з героїзмом. Активним учасником і оборонцем Львова був сам автор спомину. Автор підкреслює велику відданість українському воїнству, рідній справі, що готове було на найбільші жертви, щоб тільки вибороти волю та причинити до покращання долі рідної нації. Одним із цілей виступу було також твердження з епізодів з боїв за Львів.

2) Дир. Степан Гевак — «Стан розвитку міста-українця Львова в другій половині XIX-ого та в XX-ому столітті».

Доповідчак накреслює стан українського-львівського міщанства, переходячи ступеню з минулого до перших десяти років сторіччя, наслідки процесів організування, росту та праці українських зв'язаних організацій, наслідком чого були гарні осіли українського міщанства в ремісничо-торговельній ділянці міста, що стали визначною базою для шораз то кращого розвитку українського промислу та його торгівлі в ширших розмірах. Вступач польським перешкодам розросталися українські економічні бази й українські продукти знаходили шораз то ширший попит на заграничних ринках.

3) Проф. Степан Килимник — «Данило — Король Галицький».

Доповідчак насвітлює всесторонньо відтворює діяльність князя XII, та першої половини XIII ст. на тлі міжусобиць, внутрішніх ворожих зазіхань, та страшного татарського наїзду, який видивнував постань Данила, як великого володаря — короля України-Руси, рівного тогочасним володарям культурної Європи. Автор з'ясував теж зв'язки Данила з Апостольським Престолом, поданням відповідей цитати із доступних та відомих історичних і публіцистичних джерел.

4) Проф. д-р Василь Лев — «Мітрополит Андрій Шептицький і львівське шкільництво» (За несприятливою автору читала п-і Інж. Леоніда Вертихора).

Проф. Лев накреслює коротко та ретельно зрозуміло, науково та громадську діяльність «незабутнього Мітрополита Андрія», що покинув життєві вогні, достатки і блискучу родову кар'єру то посвятив себе вєщю Українській Церкві і народові. Мітрополит був не тільки архієпископом і духовним провідником українців, але теж і покровителем-фундатором українського шкільництва, енциклопедією та інтернатом. Опіка Мітрополита над українським шкільництвом, так на терені Львова, як і поза ним, була всесторонньою. Починаючи від дошкільної і народних шкіл, почерез знаменні школи та гімназії і кінчаючи на справах українського високого шкільництва, вєщю виділа благодійна рука Великого Мітрополита. Коротка, але ретельно доповідь поставила перед очі слухачів світлу картину діяльності Шкільництва і Святоцерковної Гори, з такою багатою доброю спадщиною на весь український народ.

5) Проф. В. Іванів — «Перший раз у Львові» (За несприятливою автору читав проф. д-р С. Вертихора).

Автор доповіді подав свій спомин з першого свого побуту у Львові в травні дні 1932 р. з нагоди Конгресу Українських Інженерів. Після накреслення перебігу підготовки Конгресу та

ходу його нарад, автор поділився зі слухачами своїми враженнями та спостереженнями у Львові. Теплими словами згадав доповідчак ряд привітних надісланих постатей тодішнього Львова. Згадав теж і Мітрополита Андрія Шептицького, якого автор доповіді віддавав у пам'яті на горі св. Юра. Мітрополит уже тоді не міг рухатися... Лежав дивний Батько Галицької Землі! Поданою рукою, попередив, щоб не цілували... Широка поінформованість і всебічне знання Мітрополита мене тоді присмило вразили... (Запитав про аналіз спеціальних фотій, який він свого часу бачив на дипломовому іспиті

з контролі майна і діловодства У.Н.Союзу за 1953 рік, переведеної в дніях від 15-го до 24-го березня 1954 року.

від 1-го січня до 31-го грудня 1953 р.

Маючи на увазі, що з початком 1953 р. було всіх активних товноволітних членів і дітей 68,494, а знова з кінцем 1953 р. те загальне число виносило 70,221, загальний приріст членів за 1953 рік виносить 1,727.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ:

Вкладки вплачені від членів на Захист-Сиротинець „Союзівку”	4,589.00
Приходи від реалізації в Кергонк-	

Згідно з банковими книжечками і банковими виписами го-
товка знаходиться в банках, котрі подасмо в цьому звіті.
Готівка старших членів У. Н. С. знаходить в отсих банках:
Bankers Trust Co., New York, N. Y. -----\$ 3,161.46

3	переносу федерального податку за помічні сили	2,755.17
3	переносу стейт податку за помічні сили	121.90

\$188,078.56

Від яких пожертв одержано в останньому кварталі 1953 року.

В. Коессар, член
Д-р А. Т. Кибзей, член

ЗА ЧАС ВІД 1. СІЧНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1933 Р.

Вкладки вплачені від членів на Захист-Сиротинець „Союзівку”	4,589.00
Приходи від реалізації в Кергонк-	

3	переносу федерального податку за помічні сили	2,755.17
3	переносу стейт податку за помічні сили	121.90

\$188,078.56

В. Коессар, член
Д-р А. Т. Кибзей, член

ПРАЦЯ
HELP WANTED-FEMALE

ОПЕРАТОРКИ.
Досвідчені в шитті суконки і
комплектного одягу. Можна за-
робити \$55 тижнево в більше.
Стала праця. Голоситись:
RAY DRESS CO.
154 Baltic St., Brooklyn, N. Y.
(2 Block Court St.) Cross Town
Bus.

СЕКРЕТАРКА
Книжкова
Мусить бути досвідчена і гово-
рити по-англійськи. Стала пра-
ця, \$50 тижнево. Голоситись:
A. CHARKY
1402 Lexington Ave., N. Y. C.
(92nd & 93rd St.) AT 9-6242

ОПЕРАТОРКИ
Досвідчені в шитті суконки
і комплектного одягу.
Стала праця, добра платня.
125-05 — 101st Avenue
Richmond Hill, L. I.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

ФІЗИЧКА
Повний час, або на "векенд".
"Air conditioned" зала.
Добра платня.
LA SALLE BEAUTY SALON
3535 Riverside Avenue
Riverside, N. Y.
KI 3-2929

РОЗШУК

Пошуку Катерину ГРИШКІ
(Телефонувати з дитими Мисла-
вом (11 років) і Орестом (4 роки)).
Хто знає про їх місце перебу-
вання, прошу повідомити на
адресу:
WALTER HRYCIUK
69 First Ave., New York 3, N. Y.

Пошуку ПЕТРА і МАКСИМА
КАШИНСЬКИХ зі Свободи, пов.
Ярослав. Хто б знав про них,
або самі прошу з'ясувати на
адресу:

STEPHEN ZELINKA
1033 E 95th St., Chicago 19, Ill.

МАРИЯ МИХАЙЛІВНА з дому Гу-
раль пошукує свого брата По-
ліну ГИРЯЛІВІЧІ з села Покро-
півка, пов. Тернопіль, Зах. У-
країна. Адреса:

MYCHALUS MARIA
1637 Girard Avenue
Philadelphia, Pa.

ДО ВИПАДКУ

Кімната до винайму.
Кімната до винайму з при-
датною лазівкою й елек-
тричним холодильником.
Умебльована або ні.
Голоситись до:
MIKE ELKO
605 North 7th Street
Philadelphia, Pa.

БУДІВНИЦТВО

**УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА
КОМПАНІЯ**
Будуємо жилий будинок для украї-
нців по цілій Америці. Маємо бу-
дівельну команду? Кличте нас.
Шкода, Греція, Нар. Діти
та інші проекти. Головний Інж.
В. Сіманен. Просимо нам пи-
сати.
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
93 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

FOR SALE

DELICATESSEN — Newark N. J.
нес, морозни харчі, омови,
закусити биз-
нес.
132 Roseville Ave., Newark 7, N. J.
HJ 2-8911

Ветуйнайте в члені УНСОЮЗУ!

ПРОДАЖ БІЛЕТІВ НА ЮВІЛЕЙНИЙ
ФЕСТИВАЛЬ УНС

(Дня 16-го травня 1954 в Карнегі Голл).

- Квитки на імпрезу з нагоди
бюро Українського Народного
Союзу 16 травня 6 р. в
Carnegie Hall можна набути в
секретарів відділів, а саме:
Відділ:
5 PAUL BARNYCH
23-90 — 29th St.,
Astoria, L. I., N. Y.
8 WASYL MANDZIJ
70 Chestnut St.,
Yonkers, N. Y.
25 J. GIBAYLO-GIBBONS
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.
27 OSTAP OLESNICKY
228 Peshine Avenue,
Newark, N. J.
69 MICHAEL LYKTEY
35-10 — 35th Street,
Astoria, L. I., N. Y.
97 WOLFF KUCHMA
188 Hope Avenue,
Passaic, N. J.
117 SEMEN KUCHMA
214 East 10th Street,
New York, N. Y.
130 H. LUCHANKO
257 East 2nd Street,
New York, N. Y.
155 M. CHUMER
343 Laurier Street,
Perth Amboy, N. J.
158 J. PAWCHAK
101 South 1st Street,
Brooklyn, N. Y.
160 M. KOSTYSHYN
115 02 Liberty Avenue,
Jamaica, N. Y.
171 STELLA RYAN
88 Terrace Avenue,
Jersey City, N. J.
194 Dr. Y. PADOSH
33 Hillside Avenue,
Mahwah, N. J.

В. І-с
„МАНДРУВАННЯ В КРАЇНУ ЗЕ-КА“
Ю. Б. МАРГОЛІНА

(Видання імені Чехова. Нью Йорк. 1952.)

Перед нами російською мо-
вою книжка в 416 стор. вели-
кої 8".

У передмові редакція про
автора подає такі відомості:
Ю. Б. Марголін народився у
р. 1900 в родині лікаря, ди-
тятино і юнацтво провів у
Катеринославлі й Пінську, ви-
щу освіту одержав у Берліні,
де скінчив університет з титу-
лом д-ра філософії. По закін-
ченні освіти жив у Лодзі і на-
писав декілька книг російсь-
кою, польською й жидівською
мовами, а в р. 1936 емігру-
вав до Палестини. У 1939 ро-
ці приїхав до Польщі на кор-
откі відвідати, де його за-
стала німецько-польська вій-
на, за якої він, як польський
громадянин, віддавав матір у
Пінську, що окупував СРСР.
Тут його з тисячами інших а-
рештовано і відвезено в район
Білорусько-Балтійського ка-
налу. Скоро його оголосили
„присуд“ про перебування 5
років в „поправно-трудоному
таборі“ за „переховування на со-
ветській території без совєт-
ського паспорта“. Коли по у-
мові ген. Сікорського з СРСР
політків амністували, Марго-
ліна включили до амністії, і
він відбув повний п'ятилітній
термін до 21.6.1945, але вер-
нувшись до Польщі чи в Па-
лестину не дозволили. Він
мусів виїхати в Алтайський
край, а вже з відтам шляхом
репатріації повернувся до Ло-
дзі, з якої від'їхав до Тель-
Авіву в Палестину. З юнаць-
ких літ Марголін є гарячим
сіоністом.

В передмові автора цієї,
блискуче написаної безстра-
сно — об'єктивної книги, так
характеризується література
про СРСР: „Поміж репорта-
жами були й дуже добре о-
працьовані речі з досконало-
ми спостереженнями, гострим
умом і блиском. Але в ціло-
му вся ця література явля-
ла собою дитячий лемент. Як
скітський, так і ентузіастич-
но, але не мали уяви про Со-
ветський Союз, не мали пра-
ва писати про речі їм не зна-
ні... і далі: „Країна Зе-Ка
не наведена на совєтську ма-
пу і її нема ні в якому атласі.
Це єдина країна світу, де
нема суперечок про Совєт-
ський Союз, нема неясного й
нема ілюзій... Мені дове-
лося спостерігати Росію не з
вікна готелю „Метрополь“ у
Москві чи з вікна вагон-ре-
сторану. Я бачив її через
гратчасте вікно торгівельного
вагону, через колоті дотри-
таборів, переїзди пішки со-
ти кількометрі, коли гнали з
лапкою арештантську юрбу е-
тапом через ліси й жабрацькі
колючки піночів, перетяв ді-
яч Урал — в теплушці і на
третій лаві твердого вагону,
де нема і не припускається,
бути чужим кореспондентом,
— жив у сибірській глушці, хо-
дид, як всі, на працю і три-
мав у кишені той документ,

яким так пишався Маяковсь-
кий: совєтський паспорт тер-
міном на 5 років“.

Книжка написана з таким
досконалим знанням предме-
ту, в якій день-з-днем, факт
за фактом наизується події,
що важко відірватися від чи-
тання. Переказане все ціка-
ве й важливе, і дуже конци-
зно, на чому саме зупини-
вся? Дивножко, як людина
в тих жакливих умовах могла
отак об'єктивно, незлобно ні
до кого, писати, констатуючи
лише факти. При цьому й мо-
ва добіра, талановитого пи-
сьменника.

Аж на десяту добу по ви-
їзді з Пінська на ст. Медве-
жогорськ (Мурманської залі-
зниці) людям наказано ви-
лазити і вони побачили вели-
кого грубого чоловіка з ве-
личною „командирською“ по-
ставою майора Держбезпеки
Левінсона, котрий почав їх
передивлятися і з усмішкою
трохи по-жидівськи (походив
з Варшави) проказував: „На
лісової! На лісової!“
Це був керівник таборів ББК
(Білорусько-Балтійського Ка-
налу) — володар півмільйона
державних рабів, як його зо-
начав автор. Від нього впер-
ше прибули почути, що вони
— „заключенні“ — скороче-
не зе-ка, яким нічого не віль-
но ходити, а їх лише ганяли, як
худобу. Прогнали їх повз Го-
лове Управління таборів Б-
БК, в якому бачили ніби віль-
них людей, які в дійсності бу-
ли або „заключенні“, або а-
паратники карних таборів.

На ст. 47-48 автор пише:
„Люди, які прислали 1,000
польських жидів на „48 квад-
рат“ (назва району праці),
дали їм 3 тижні, щоб вони пе-
ретворилися в лісорубів і по-
ноцінних робітників. Їм ска-
зали: „ваще минуло нас не
цікавить. Треба працювати.
Це — основний закон совєт-
ського життя. Хто не працює,
той не їсть. Ваш рятуюн в
праці. Якщо ви слабкощі, то
праця вас зробить сильним.
Коли ви недужі, праця зро-
бить вас здоровим. Опріч
праці вам нічого робити в та-
борі, а якщо не працюєте, то
ви загинете“. Далі —
„Кожна праця в совєтському
таборі була нормована без-
милосердя на повне викорис-
тання сили здорового російсь-
кого селянина. Чим легша
була праця, тим більша була
норма, яку треба виповнити.
В кожному рахунку всі
роботи були рівні і приводи-
ли вони до експлуатації до
останньої межі фізичної сили
й витривалості“.

6-й розділ „Розчленовуван-
ня“ (69-80 ст.) особливо ці-
кавий для характеристики
російської катівні, психічної
й фізичної. Наледем з нього
лиш уривок про Середньо-
азійських робітників (ст. 69)
...Вигляд азійських бригад

наводив жак. Неймовірно
брудні, звірюпоподібні люди,
з головами, об'язаними бруд-
ними ганчірками, з рештки
вимерлих в таборі поколін-
ня, з незрозумілою мовою, зди-
чали до печерного стану, вони
працювали нелюдськи, ні з
ким не мішалися і нікого до
себе не підпускали. Західник
(з Польщі В. І.), якого з ни-
ми посилали працювати, був
людиною скінченою: вони не
визнавали за ним права чо-
будь мати своє, безсоромно
розбирали його речі, а на
праці підганяли „дринком“,
себто дерев'яним колом, били
й штовхали ногами, як пси.
Попасті в це оточення було
смертельно небезпечно для
західника, але з другої, ро-
сійської сторони підганяли
вас „ури“ (кримінальні)
злочинці, що були не ліпші:
бандити, здібні завжди на ці-
нічний глум, грабівку, удар
сокирою. Оці до кінця розчо-
ловчені люди вказували на-
м, як в люті, наше власне
майбутнє“.

Про антисемітизм росіян
автор висловився так: „Вра-
ження польського антисемі-
тизму у нас згадалися, коли
зустрілися із значно більшим
масовим і стихійним російсь-
ким антисемітизмом. Він був
для нас несподіваним. Ми
знайшли в таборі відкрити і
масову ворожість до жидів.
25 років совєтського режиму
нічого не змінили в цьому від-
ношенні. Незмінно в кожній
бригаді, кожному бараку,
кожній колонії були люди,
які ненавиділи мене тільки
за те, що я був жид. Їх було
досить, щоб отримати атмосфе-
ру в кожному місці, де ми жи-
ли. Не дивлячись на те, що
вони нічого не знали про Гіт-
лера, вони створювали часи-
ми навколо нас гітлерівську
атмосферу, коли зверталися
не називаючи імен: „Ей ти,
жид!“ — „У кого лопата?“
— „У жидів“. Це були люди з
міста і колхоза, виховані вже
в совєтські часи, і їх відно-
шення мало всі прикмети
природного і загального лю-
дяка. Тоді ж я познайомився
з тим словечком, що заступає
прізвиська, „жид“: — „аб-
рам“, з горляковим „р“: —
„абгам“. На волі ці ж люди
були обережнішим; в таборі
вони не соромилися. Встанов-
лений факт нашого жидівств
зразу обертався проти нас,
в батових відношеннях або в
праці. В шовіній дискримі-
нації, в дрібних припечках,
отруйливих завагах і в ти-
сячах способів отруєння жит-
тя. Якщо загас костер, і тре-
ба взяти вогню у сусіда, він
не дає головешки, через те,
що ти жид, і вогонь у тебе не
горить через те саме, що ти
розривавшися на його костер,
а свій зазавдав. Коли не ви-
конуєш норми, то тому, що
жиди працювати не хотять.
Якщо жиди прийняли в кон-
тору, то тамосні „придурки“
(працівники із арештантів)
наможуть його кинути. Не-
довіря до жидів почувається
скрізь, і треба його перемог-
ти, щоб досягти якогось осо-
бісного контакту з людьми.“
(Продовження буде).

Шукають Своих
Рідних

УВАГА: Зголошуючись на
розшуки до ЗУАДКОМітету,
прохайтеся на початку листа
доконче подати, під яким часо-
м в розшуках було надру-
коване прізвище особи, яку
вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки,
не забувайте вложити вашу
жесту на покриття пошто-
вих і бюрових витратів та за
витрату часу на полагожден-
ня вашої справи.

За листами чи адресами від
скитальників прохайтеся звер-
татися безпосередньо до З. У.
А. Д. Комітету, адресу якого
подано при кінці.

ГРУПА ЛІСТІ ДО:

20373 Дмитро Курчак сестру
Ольгу Курчак і кузинку Розу-
мну Федю, родом з Волі Ко-
бальської, пов. Самбір.

20374 Іван Цюпка (Василь)
з Холодного, Карпатська Укра-
їна, своїх однокласників Миха-
їла Візницького, Василя По-
лицького, Ференца Бенцу, Василя
Добруньку (Василь) і Кри-
хальку — всі з Холодного.

20375 Антін Іванів стрийка
Івана Іванів з села Росляна,
пов. Станіславів, який вийшов
до ЗДА ще в 1915 р.

20376 Анастасія (Музика)
Бруна брата Миколу, сина Ко-
драта з села Лімна, пов. Доб-
ромиль.

20377 Атанас Козій Олену і
Кирила Козій.

20378 Петро Гавриліч доньку
стричкової брата Івана Гаври-
лова а то: Олену по мужу Мар-
тинів (Іванов), Марусю і Янку
Гавриліч з села Лісовичі.

20379 Роман Матлач Андрія
Іванков та професора Горечко,
20380 Дмитро Миронков бра-
та Івана, уродж. 1911 р. в се-
лі Мишин, пов. Коломия.

20381 Юрій Ширван Марію
В. Микун з полтавської обла-
сти.

20382 Л. Горбачевський Кор-
нелю Литовську та її молодшо-
го брата — обоє діти Густава
і Вікторії з Печарських Ляро-
вських, які померли в 1951 р.

20383 Василь Фукс з Стрі-
льська, пов. Стрий Миколу
Шкляр, який вийшов до ЗДА в
1927 р.

20384 Марія Гевало родину
Катерину Гевало з села При-
либ, пов. Яворів.

20385 Юлія Федюк (Лупи-
цька) тесту Анастасію зі сном
Михайлом і дочкою Гріною.

20386 Василь Кіхтан ауйка
Івана Волошинського з Га-
ліцки, пов. Самбір.

20387 Григорій Костик Зофію
Зуборовську, що вийшла з Ні-
меччини до ЗДА в 1950 р.

20388 Кузьма Качмарчик
стричкової брата Стефана Кач-
марчика та сусідів зі села Ма-
ришка Велика, пов. Галиць, Ми-
хайла Качмарчик і Марію Крет.

20389 Михайло Улич брата
Ільну Улича зі села Тухля,
пов. Стрий.

20390 Анастасія (Кисли-
цька) Кендус сестру Ана-
стасію Грішківну, кузинку Ми-
колу Кузьму і Михайла Когут
зі села Розлуч.

20391 Марія Прохорова Кри-
ворученська родина Івана Ла-
вровського Криворученська,
уродженого 1929 р.

20392 Григорій Кузик тітку
Анну з Кузків Ковалівну, яка
до другої світової війни пере-
бувала у Півдербургу, Па.

20393 Михайло Сміш кре-
пін Теодора Наворинського зі
жінкою та сном, які приїхали
до ЗДА в 1952 р.

Голоситесь до:
**UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE, Inc.**
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКОЗЬКИЙ Н. П. — Т-во
„Укр. Січ“ відділ 39, повідомляє
членів, що місячні збори відбу-
дуться в неділю, 4-го квітня,
о год. 3. попол., в У. Н. Домі.
Проститься всіх членів прийняти
обов'язково. На зборах можна
решити багато важливих
Книгу УНС „Українці у Віл-
ному Сіті“. Хто ще з членів не
заплатив Національного Дан-
ку до УНКА може це зробити
на місячних зборах. В суботу,
3-го квітня від год. 8-11 веч., і
в неділю, 4-го квітня від 11:30
до 3. попол., можна виплачувати
вклади. Просимо виплачувати
членські вклади своєчасно.
— Упр.ва.

ВОТЕРВІЛІТ, Н. П. — Вр. св.
о. Нікола, відділ 13, повідомляє
своє членів, що місячні збори
відбудуться в неділю, 4. квіт-
ня, о год. 2-й попол., в залі Укр.
Ам. Гор. Клубу, 402 — 25th St.
На тих зборах будуть дуже важ-
ливі справи до полагодження,
тому присутність всіх членів обо-
в'язкова. Проситься прийти на
значений час. В усіх організа-
ційних справах звертатися до
фін. секретаря на адресу: Akse-
nt Urban, 816 — 24th St., Water-
vliet, N. Y. — А. Урбан, секр.

ПІКАГО, ЛІЛ. — Упр.ва Т-ва
ім. Д. Вітовського, відділ 301, по-
відомляє, що місячні збори від-
будуться в неділю, 4. квітня, в
залі при церкві св. Володимирів,
2238 W. Cortez St., о год. 12:30
виполудне. Просимо всіх членів
взяти участь в рішенні важливих
і вирішувати збори для виплати
вкладок. — Упр.ва.

Посмертні Згадки

МИХАЙЛО ПЕРШИН, член 204
відділ У.Н.Союзу в Нью Йорку,
помер 27-го березня 1954. По-
кійний народився 1889 року в с.
Староміщині, пов. Скалат, За-
хідна Україна. Похований в
смуку дружини Ксено, сина
Теодора, дочку Лілію, братів
Івана і Гриньку, зятя Діма,
нука Діма. Похорон відбу-
вся 31. березня в 9-й год.
з погребового заведення П. Я-
вирі до Перлині с. Володимир
мира при 14-й вул. Як був
військовий ветеран Американської
Армії був похований на вій-
ськовому цвинтарі. — В. П. П.
В. Гасія, секр.

БОЛІШНИК ПЕТРО, член відді-
лу 370 УНСОЮЗУ і Т-ва „Любов“
в Нью Йорку, Конн., помер
нещодавно 20-го березня
1954 р. в 61 році життя. По-
кійний народився 4-го липня
1892 в с. Звезден, пов. Броди.
Західна Україна і вступив
до УНСОЮЗУ 17-го грудня
1916. Був делегатом а прех-
сідійської відділ від 1944 р. за-
вжди склався з активної участі
до життя УНСОЮЗУ. Покійний
працював для добра УНСОЮ-
зу і за його управління при-
йшов до поверху 125 членів. Оста-
нній в смуку дружини Еву і
двох синів Миколу й Івана.
Похорон відбувся в похорон-
ному домі до церкви св. Арх.
Михайла і відтак на цвинтарі
св. Лаврентія. — В. П. П.
В. Гасія, секр.

СЕМЕН КАРМАЗИН, член Т-ва
Запорозька Січ відділ 842 У-
НСОЮЗУ в Карпент, Н. Дж.,
помер по довгій хворобі 10-го
лютого 1954 р., проживав 64
років. Похований в смуку си-
на Володимира, доньку Алесі
і одного внука. Похорон від-
бувся 18. лютого з погребово-
го заведення до церкви, а
відтак на цвинтарі Roschill,
Linden, N. J., при участі Ро-
дини, Знайомих і Членів Т-ва.
— В. П. П.
І. Маркович, секр.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ“
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення з належністю слати:
СВОБОДА, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ВИПІШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-КРИНІЦІ
„СОЛДАТИ МОГО ЛЕГІОНУ